

Febelgra
united in
graphics

n°2 **FIRST** feb 2026

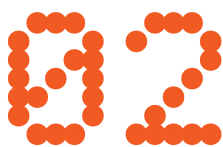
Maandelijks tijdschrift van de federatie van de Belgische grafische industrie vzw

IMPRESSION

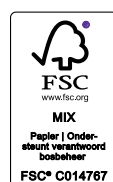
Vacaturerapport 2025

EUDR voor drukkerijen

editie

- 3.**
Voorwoord
- 4.**
PrintmediaJobs®
Vacaturerapport 2025
- 6.**
Update Sociaal
- 8.**
Mobiliteitsbudget
Bedrijfswagens 2026
- 9.**
Meerwaardebelasting in werking
- 10.**
In hoeverre geldt de EUDR
nog voor drukkerijen na de
recente vereenvoudigingen?
- 12.**
Stand van zaken verplichte
duurzaamheidsrapportering (CSRD)
- 13.**
Productiviteitsgroei
essentieel voor toekomstige
uitdagingen
- 14.**
Lid in de kijker: STIKR
- 15.**
Vraag van de maand
Eventkalender
- 16.**
Update cijfers
- 19.**
Papier in de kijker
- 20.**
Partners in Creativity

First Impression is het maandelijks tijdschrift van de federatie van de Belgische grafische industrie vzw www.febelgra.be
Volg ons op sociale media:

www.linkedin.com/company/febelgra
www.facebook.com/febelgra
www.instagram.com/febelgra

Redactie Marisa Bortolin - Kelly Ciancimino - Anna Skrinnikova - Jeroen Van Eetvelde - Marc Vandenbroucke

Adres Febelgra vzw, Marsveldplein 2, 1050 Brussel - T + 32 2 680 06 68 - info@febelgra.be

Drukker Antilope De Bie Printing

V.U. Marc Vandenbroucke, Marsveldplein 2, 1050 Brussel - Lid van Unie van de Uitgevers van de periodieke pers vzw

VOORWOORD

Wat een gekke wereld

Marc Vandenbroucke

Je moet het toch maar doen: één jaar Amerikaans president zijn en letterlijk elke dag zowel de geschreven als audiovisuele media kleuren.

Het Trumpbeleid heeft ingrijpende geopolitieke en sociaaleconomische gevolgen. Internationale verhoudingen staan onder druk nu de VS goochelen met handelsmaatregelen, multilaterale afspraken ter discussie stellen en nationale belangen nadrukkelijk vooropzetten. Bondgenootschappen die decennialang stabiel leken, worden heronderhandeld of verzwakt.

Economisch vertaalt dit zich in onzekerheid. Handelsconflicten verstoren wereldwijde productieketens, markten reageren volatiel en consumenten voelen de impact via stijgende kosten en afnemende koopkracht. Sociaal leidt deze koers tot polarisatie. Het politieke discours verhardt, complexe vraagstukken

worden herleid tot simplistische tegenstellingen en het vertrouwen in internationale samenwerking brokkelt af. In dit krachtenveld beweegt een wereld die minder voorspelbaar en minder samenhangend wordt. Gek dat één man dit allemaal weet te realiseren zonder enige schaamte: de Nobelprijs voor de Vrede opeisen bijvoorbeeld en tegelijk dreigen Groenland militair in te lijven, om korte tijd later te verkondigen dat dit toch niet nodig is...

Hilarisch, maar tegelijk tekenend is dat sommige van deze bizarre toestanden ook onverwacht positieve effecten hebben. Zo lijkt de zwakke Europese Unie – verstrikt in reglementitis en betutteling – eindelijk tot het besef te komen dat er dringend gewerkt moet worden aan een sterker Europees continent, willen we niet het kneusje van de klas worden. Het is cruciaal om onze Europese industrieën beter te beschermen en actief te stimuleren.

Een opvallend voorbeeld: Febelgraliden stellen vast dat er steeds meer offertes worden ingediend bij gemeentelijke overheden, bijvoorbeeld voor het drukken van een infomagazine, aan extreem scherpe prijzen – soms zelfs onder de kostprijs. Bij nader toezien blijkt dan dat gebruik wordt gemaakt **van Chinees papier tegen dumpingprijzen**. Dergelijke praktijken ondermijnen de volledige waardeketen, van papierproducent tot drukker. Enerzijds komt de (EU) papierproductie nog meer onder druk, evenals de marges op de grafische markt, etc.

Dit verdient extra aandacht van onze nationale en Europese overheden. Ook wij zullen hiervoor de nodige stappen ondernemen.

Veel leesplezier

ACTUA

PrintmediaJobs® Vacaturerapport 2025:

Lichte groei, blijvende krapte, duidelijke oproep tot actie

Het jaarlijkse PrintmediaJobs® Vacaturerapport biedt ook in 2025 opnieuw een helder inzicht in de **arbeidsmarktdynamiek** van de grafische en printmedia-industrie. Ondanks een woelige economische context en aanhoudende onzekerheid toont het rapport een lichte stijging van het aantal vacatures ten opzichte van 2024 en 2023. Tegelijk blijven structurele knelpunten – zoals vergrijzing, een beperkte instroom van jong technisch talent en moeilijk invulbare profielen – wegen op de toekomst van de sector.

Economische context zet druk op werkgelegenheid

De Belgische economie bleef in 2025 onvoorspelbaar, een trend die zich naar verwachting in 2026 doorzet met een geraamde groei van 1,1%. Meer dan 60% van de sectorfederaties verwacht stagnatie in de activiteit, zo blijkt uit een recente VBO-bevraging. Bijna de helft van alle sectoren rapporteerde in de tweede helft van 2025 een daling van de investeringen.

Ook de arbeidsmarkt koelde verder af. VDAB noteerde 9% minder gemelde vacatures en 7% meer werkzoekenden in Vlaanderen. Geen enkele sector verwacht op korte termijn een toename van de werkgelegenheid. Deze evoluties zijn ook voelbaar in de printmedia-industrie, waar de tewerkstelling al jaren fluctueert onder invloed van automatisering, technologische vooruitgang, fusies, overnames en stopzettingen.

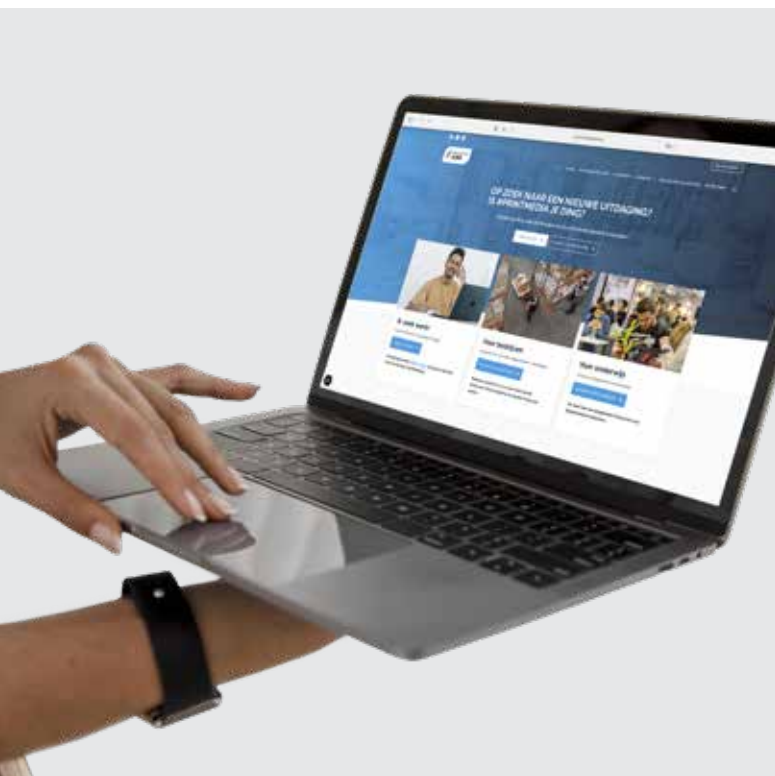
Vacatures opnieuw licht in stijgende lijn

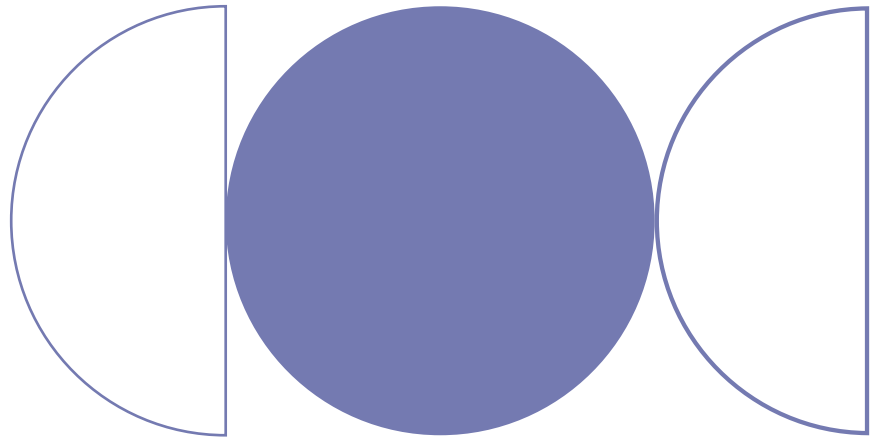
Tegen deze achtergrond registreerde PrintmediaJobs in 2025 in totaal 957 vacatures. Dat is 4% meer dan in 2024 en licht boven het langjarig gemiddelde van 890 vacatures (gemeten over elf jaar). In absolute cijfers bevindt het niveau zich opnieuw rond dat van vóór de coronacrisis. Belangrijke nuance is dat een deel van deze vacatures meerdere keren per jaar terugkeert, omdat ze moeilijk ingevuld raken. Het gaat dus niet uitsluitend om nieuwe of unieke jobs, maar vaak om structurele **knelpuntvacatures**.

Vergrijzing als structurele uitdaging

Een van de meest bepalende factoren blijft de demografische samenstelling van het personeelsbestand. In de printmedia-sector is 24% van de medewerkers ouder dan 55 jaar, tegenover 20% gemiddeld in Vlaanderen. Slechts 7% is jonger dan 25 jaar. De instroom van jongeren volstaat onvoldoende om de uitstroom door pensionering te compenseren, met een reëel risico op kennisverlies. De oorzaken zijn gekend:

- Een beperkte instroom vanuit grafisch-technische opleidingen,
- De voorkeur van jongeren voor schermgerichte en creatieve studierichtingen,
- Een geringe instroom via VDAB-opleidingen voor knelpuntberoepen zoals drukker en drukafwerker.

Nochtans zoeken veel bedrijven niet alleen technische expertise, maar vooral kandidaten met de **juiste attitude en leerbereidheid**, gezien technische skills intern verder ontwikkeld kunnen worden.

Funcities in beweging

De sterkste stijgingen in 2025 zijn te vinden bij:

drukafwerkers	(+60%)
drukkers	(+46%)
digital print operators	(+15%)

Met 402 vacatures bereikt het aantal openstaande functies voor drukkers het hoogste niveau van de afgelopen elf jaar, met vooral vraag naar offset- en flexodrukkers, maar ook naar hulpdrukkers.

Tegelijk daalt het aantal vacatures opvallend voor:

grafisch vormgevers	(-46%)
prepressoperatoren	(-23%)
Print & Sign-profielen	(-58%)

Automatisering en de opkomst van gebruiksvriendelijke software en AI-tools spelen hier vermoedelijk een belangrijke rol.

Administratieve functies blijven aanwezig, voornamelijk in **sales, orderbegeleiding, calculatie en productiecoördinatie**. Dit zijn functies waarvoor quasi geen specifieke opleiding beschikbaar is.

Provinciaal gezien blijven de verhoudingen grotendeels gelijk. Oost-Vlaanderen kent de sterkste groei, gevolgd door Antwerpen en West-Vlaanderen. In West-Vlaanderen zorgt de traditioneel hoge werkzaamheidsgraad voor blijvende arbeidsmarktcraptes. De instroom van buitenlandse arbeidskrachten, onder meer uit Frankrijk, staat bovendien onder druk door economische ontwikkelingen net over de grens.

Jobmatching, brug tussen talent en bedrijf

Met de lancering van PrintmediaJobs.be in 2023 werd ingezet op gerichte jobmatching binnen de sector. Bedrijven kunnen er hun vacatures plaatsen, kandidaten

hun cv uploaden en via persoonlijke begeleiding vanuit PrintmediaJobs tot een juiste match met een bedrijf komen. In 2025 werden via het platform 32 cv's geregistreerd, aangevuld met talrijke informele contacten. Het blijft een belangrijk instrument om vraag en aanbod dichter bij elkaar te brengen, zeker in een sector waar veel vacatures nooit publiek verschijnen.

Conclusie: zichtbaarheid maakt het verschil

Het PrintmediaJobs@ Vacaturerapport 2025 bevestigt dat de "war for talent" in de printmedia-industrie onverminderd doorgaat. De combinatie van vergrijzing, technologische evolutie en een te geringe instroom van jong (technisch) talent maakt een strategisch en toekomstgericht HR-beleid noodzakelijk, voor grote én kleine bedrijven. De sector telt vandaag tot vier generaties op de werkvloer, met uiteenlopende verwachtingen rond communicatie, werkorganisatie en loopbaanontwikkeling. Tegelijk toont dit rapport vooral trends en bewegingen: niet alle vacatures worden zichtbaar, veel functies zijn vervangingsvacatures en optimalisatie leidt niet altijd tot nieuwe aanwervingen. Net daarom is de zichtbaarheid als bedrijf essentieel. Te veel vacatures blijven onder de radar, vaak omdat kmo's geen HR-dienst hebben of omdat eerdere oproepen weinig respons opleverden. Toch is het delen van vacatures cruciaal om talent te bereiken, realistische verwachtingen te scheppen en betere matches mogelijk te maken.

Aanbevelingen en oproep aan bedrijven

De toekomst van de sector vraagt om samenwerking en actie. Investeren in opleiding, werkplek- en duaal leren, mentorschap, werkbaar werk en employer branding is geen luxe, maar een noodzaak. Minstens even belangrijk is het actief en tijdig kenbaar maken van vacatures, ook wanneer het om vervangingen of moeilijk invulbare profielen gaat.

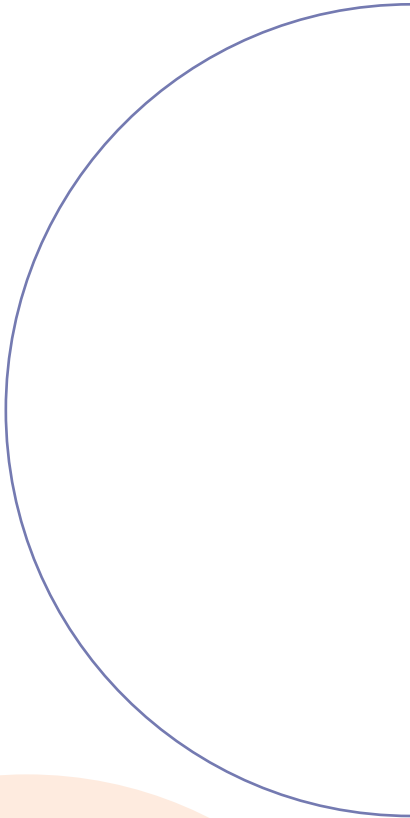
Door vacatures te delen via sectorgerichte kanalen zoals PrintmediaJobs versterken bedrijven niet alleen hun eigen rekruteringskansen, maar dragen ze ook bij aan een correcter beeld van de arbeidsmarkt. Dat inzicht is onmisbaar om als sector toekomstgericht te blijven werken aan talent, continuïteit en innovatie.

➔ **Meer info:** www.printmediajobs.be
david.benoit@grafoc.be

Update sociaal

vanaf 1 januari 2026

Ook op sociaal vlak brengt het nieuwe jaar een aantal wijzigingen met zich mee. Hieronder geven we een overzicht van de belangrijkste maatregelen die vanaf 1 januari 2026 van kracht worden, voor zover deze vandaag al vastliggen.

1. Vrijwillige overuren

De huidige regeling van vrijwillige overuren wordt verlengd tot en met **31 maart 2026**. Dit betekent dat werknemers tot dan 120 relance-overuren en 100 vrijwillige overuren kunnen presteren.

Vanaf **1 april 2026** wordt het wettelijk contingent vrijwillige overuren opgetrokken van 100 naar 360 uren per kalenderjaar.

Voor 240 van deze 360 **geldt:**

- geen overloontoeslag voor de werkgever;
- vrijstelling van RSZ-bijdragen;
- vrijstelling van bedrijfsvoorheffing.

2. Fiscaliteit

Vanaf inkomstenjaar 2026 (aanslagjaar 2027) gelden onder meer volgende aanpassingen:

Fietsvergoeding: maximaal 0,36 EUR per effectief gefietste woon-werkkilometer.

Eigen vervoer (wagen) voor woon-werkverkeer: het vrijgestelde maximumbedrag bedraagt 500 EUR per jaar, wat in de bedrijfsvoorheffing neerkomt op een vrijstelling van 41,70 EUR per maand.

Maaltijdcheques:

- maximale werkgeversaandeel stijgt van 6,91 EUR naar 8,91 EUR per maaltijdcheque;
- verhoogde fiscale aftrekbaarheid stijgt van 2 EUR naar 4 EUR, op voorwaarde dat de werkgeversbijdrage met 2 EUR wordt verhoogd tot het nieuwe maximum.

Bewaartermijn fiscale documenten en bewijsstukken: opnieuw teruggebracht tot 7 jaar.

3. Medisch attest en gewaarborgd loon

Medisch attest

Voor ondernemingen met minstens 50 werknemers wordt de vrijstelling van het medisch attest voor de eerste ziektedag beperkt van **drie naar twee dagen per kalenderjaar**.

Ondernemingen met **minder dan 50 werknemers** kunnen hiervan afwijken via een collectieve arbeidsovereenkomst of het arbeidsreglement.

Gewaarborgd loon bij ziekte - herval

De hervaltermijn wordt verlengd van **14 dagen naar acht weken**.

Wanneer een werknemer binnen de acht weken na het einde van een periode van arbeidsongeschiktheid opnieuw arbeidsongeschikt wordt **door dezelfde ziekte of hetzelfde ongeval**, start er **geen nieuwe periode van gewaarborgd loon**, op voorwaarde **dat alle volgende voorwaarden cumulatief vervuld zijn**:

- de werknemer hervat het werk en wordt daarna opnieuw arbeidsongeschikt;
- de nieuwe arbeidsongeschiktheid is het gevolg van dezelfde ziekte of hetzelfde ongeval;
- de werkhervatting duurt minder dan acht weken;
- de nieuwe ziekteperiode sluit aan op het einde van de vorige periode waarin gewaarborgd loon werd betaald.

Deze regeling geldt zowel voor **arbeiders als bedienden** en is van toepassing op arbeidsongeschiktheden vanaf **1 januari 2026**.

Gewaarborgd loon in het kader van een progressieve werkhervatting

Een arbeidsongeschiktheid wegens ziekte of ongeval die zich voordoet tijdens een periode van **progressieve werkhervatting**, geeft **geen recht op gewaarborgd loon**. De uitkering wordt in dat geval betaald door het ziekenfonds.

Deze maatregel geldt zowel voor arbeiders als bedienden en is van toepassing op arbeidsongeschiktheden vanaf **1 januari 2026**.

4. Langdurig zieken - solidariteitsbijdrage van 30% op ZIV-uitkering

Werkgevers met **minstens 50 werknemers** betalen een solidariteitsbijdrage van 30% op de ziekte-uitkering die de werknemer ontvangt van het ziektefonds tijdens de **tweede en derde maand** van de arbeidsongeschiktheid.

- De bijdrage wordt berekend en geïnd door de **RSZ**.
- De regeling geldt voor arbeidsongeschiktheden die **aanvangen vanaf 1 januari 2026**.
- Ze is van toepassing op werknemers tussen **18 en 55 jaar**.

Vanaf 1 januari 2027 wordt deze regeling uitgebreid tot de **vierde en vijfde maand** arbeidsongeschiktheid.

Werkgevers met **minder dan 50 werknemers** vallen buiten deze regeling.

5. Studentenarbeid

Studenten kunnen voortaan al vanaf **15 jaar** studentenarbeid verrichten, op voorwaarde dat het gaat om **lichte arbeid**.

6. Afschaffing startbaanverplichting

Werkgevers met **minstens 50 werknemers** zijn niet langer verplicht om een bepaald percentage jongeren in dienst te nemen.

SOCIAAL

Mobiliteitsbudget: geplande inwerkingtreding op 1 januari 2027

De invoering van de verplichting om een mobiliteitsbudget aan te bieden, oorspronkelijk voorzien op 1 januari 2026, is uitgesteld tot 1 januari 2027.

Wat weten we vandaag?

Op 9 januari 2026 keurde de ministerraad een voorontwerp van wet goed dat de eerste fase van de geplande hervorming van het mobiliteitsbudget uitwerkt. Dit voorontwerp moet nog het volledige wetgevend traject doorlopen.

Volgens dit voorontwerp zou elke werkgever die gedurende een periode van meer dan 36 maanden (al dan niet onderbroken) één of meerdere bedrijfswagens ter beschikking stelt, verplicht worden om de betrokken werknemers een mobiliteitsbudget aan te bieden.

De werkgever zou evenwel kunnen wachten tot het lopende huur-, lease- of gebruikscontract van de bedrijfswagen is afgelopen, alvorens de werknemer toe te laten de wagen in te ruilen voor een mobiliteitsbudget.

Bepaalde werkgevers zouden van deze verplichting worden vrijgesteld, met name:

- werkgevers die beroep doen op een informatie- en raadplegingsprocedure met betrekking tot collectief ontslag met sluiting van onderneming

- werkgevers die worden beschouwd als een onderneming in moeilijkheden
- werkgevers die tijdens het kalenderjaar gemiddeld minder dan 15 werknemers tewerkstellen tijdens de referentieperiode
- werkgevers die gemiddeld minder dan 50 werknemers tewerkstellen tijdens de referentieperiode, en dit tot 31 december 2027.

Daarnaast voorziet het voorontwerp in de mogelijkheid voor werkgevers om, voor bepaalde functies, werknemers te verplichten om te kiezen voor **pijler 1** van het mobiliteitsbudget (emissievrij voertuig).

Dit kan enkel op basis van objectieve criteria die verband houden met de aard van de functie en de legitieme belangen van de onderneming, met respect voor het non-discriminatie- en proportionaliteitsbeginsel.

De geplande datum van inwerkingtreding van deze hervorming is momenteel vastgesteld op 1 januari 2027, onder voorbehoud van verdere wetswijzigingen.

SOCIAAL

Bedrijfswagens 2026: CO2-bijdrage en VAA

Bedrijfswagens blijven in veel ondernemingen een belangrijk onderdeel van het loonpakket. In dit infoblad brengen we je op de hoogte van de laatste wijzigingen rond de CO2-solidariteitsbijdrage en het voordeel alle aard (VAA). We lichten de impact op bedrijven en personeel toe en leggen uit hoe het VAA wordt berekend.

Scan de QR-code hieronder om het volledige infoblad te raadplegen.

Vragen? Contacteer
kelly.ciancimino@febelgra.be
voor meer informatie.

FISCAAL

Meerwaardebelasting in werking

Meerwaardebelasting in werking, ondanks afwezigheid wet

Op moment van schrijven is de nieuwe meerwaardebelasting nog niet tot wet gestemd. De regering heeft het wetsontwerp op 17 december 2025 ingediend in het parlement.

Ondanks het feit dat er nog geen wet is, is de meerwaardebelasting al in werking getreden op 1 januari 2026, waarbij gerealiseerde meerwaarden vanaf dat moment belast worden in de personenbelasting. De taks geldt alleen voor meerwaarden van natuurlijke personen en entiteiten die onder de rechtspersonenbelasting vallen, zoals stichtingen en vzw's. Meerwaarden gerealiseerd door vennootschappen blijven buiten schot. Ook schenkingen, erfenissen, pensioenspaarproducten en groepsverzekeringen zijn uitgezonderd.

Het wetsvoorstel neemt enkele onduidelijkheden weg en reikt methodes aan voor de raming van de meerwaarde bij aandelenverkoop. De waarde van niet-beursgenoteerde aandelen wordt bepaald door het eigen vermogen van de vennootschap te verhogen met vier keer de EBITDA, of doormiddel van vaststelling door een bedrijfsrevisor of accountant.

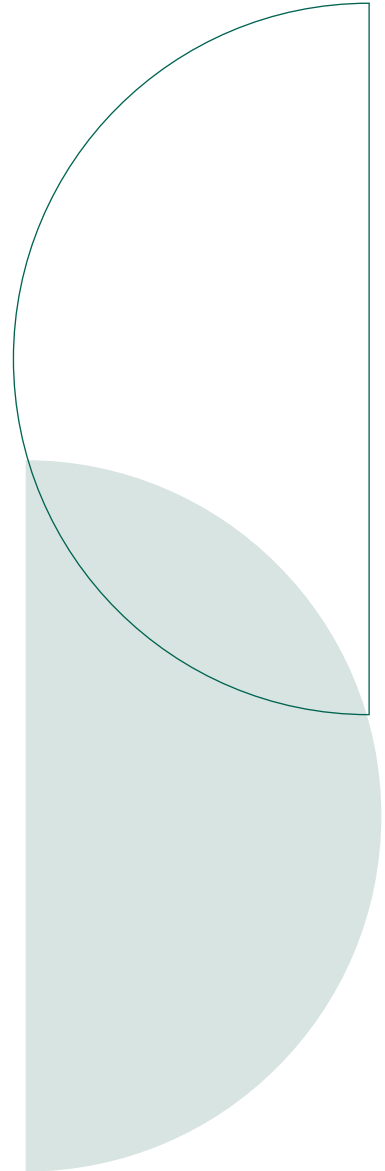
Timing

De meerwaarden die gerealiseerd worden vanaf 1 januari 2026 vallen onder de meerwaardebelasting. Voor de 3e categorie meerwaarden (voor zover de financiële producten dit toelaten uit hun aard) kunnen belastingplichtigen kiezen om de taks automatisch in te laten houden via roerende voorheffing (opt-in) of zelf aan te geven in hun belastingaangifte (opt-out). De opt-out moet vóór 30 juni 2026 worden gemeld aan de tussenpersoon voor toepassing in 2026.

Voor meerwaarden die niet onder roerende voorheffing vallen en bij opt-out, geldt dus een aangifteplicht.

Voor de roerende voorheffing wordt een overgangsmaatregel voorzien: **Voor meerwaarden tussen 1 januari en 30 juni 2026 moeten uiterlijk op 30 september 2026 de roerende voorheffing betaald worden**, in plaats van binnen vijftien dagen. Vanaf 1 juli 2026 geldt de standaard betalingstermijn.

➔ **Voor vragen:** contacteer jeroen.vaneetvelde@febelgra.be

De meerwaardebelasting op gerealiseerde meerwaarden omvat drie categorieën:

CATEGORIE	SITUATIE	BELASTING
"Interne meerwaarden"	Meerwaarden op aandelen bij overdracht aan een vennootschap die de overdrager zelf of met zijn familie controleert.	<ul style="list-style-type: none"> • vast tarief van 33% • geen vrijstelling
"Aanmerkelijk belang"	De overdrager bezit minstens 20% van het kapitaal van de vennootschap waarvan de aandelen worden overgedragen.	<ul style="list-style-type: none"> • vrijstelling op eerste schijf van 100.000 euro (per 5 jaar) • progressief tarief van 1,25% tot 10%
"Restcategorie"	Meerwaarden op andere financiële activa dan hierboven genoemd (aandelen, obligaties, ETF's, crypto, spaar & beleggingsverzekeringen, beleggingsgoud...)	<ul style="list-style-type: none"> • jaarlijkse vrijstelling op eerste schrijf van 10.000 euro • daarboven belast aan 10% (vast tarief)

In hoeverre geldt de EUDR nog voor drukkerijen na de recente vereenvoudigingen?

In dit Interview spraken we Laetitia Reynaud, Senior Policy & Economic Advisor bij Intergraf, over de uitgestelde en afgezwakte EUDR en wat deze veranderingen betekenen voor de grafische sector.

Wat zijn in het kort de belangrijkste wijzigingen aan de EUDR die in december 2025 zijn goedgekeurd, en wat was de reden voor deze plotse aanpassing?

De belangrijkste wijziging is ten eerste het nieuwe uitstel van de toepassing van de Verordening. De verplichtingen gaan nu pas in op 30 december 2026. Daarnaast is er een aanzienlijke vereenvoudiging van de verplichtingen

“Het is niet nodig om de referentienummers nog door te geven aan klanten.”

voor bedrijven. Alleen bedrijven die het product voor de eerste keer op de Europese markt brengen, moeten nog een due diligence-verklaring indienen. Tot slot is een groot deel van het drukwerk uit het toepassingsgebied van de Verordening gehaald.

Deze wijzigingen werden oorspronkelijk ingevoerd vanwege de onvoldoende voorbereiding van de Europese databank, die niet de nodige capaciteit had om het verwachte datavolume te verwerken. Daarnaast waren er zorgen van bedrijven en lidstaten over hun operationele capaciteiten om de Verordening effectief toe te passen.

Drukwerk is nu grotendeels vrijgesteld van de EUDR. Wat betekent dit concreet voor drukkerijen?

Het drukwerk dat is uitgesloten van de Verordening valt onder goederencode 49, zoals boeken, brochures, kranten, tijdschriften, prentenboeken, kleurboeken, gedrukte muziek, kaarten, muurkaarten, plattegronden, stempels, belastingzegels, overbrengbare stickers, ansichtkaarten, gedrukt papier, kalenders, commerciële catalogi, foto's. Daarentegen blijft het

drukwerk dat onder code 48 wel onder de Verordening. Dit omvat verpakkingen van papier of karton, behang, enveloppen, briefpapier, rekeningen, notitieboekjes, agenda's, briefblokken, schriften, ordners, mappen en andere kantoorartikelen, evenals etiketten.

Dus een drukkerij die zich binnen de EU bevindt en alleen producten onder code 49 produceert, valt in principe niet onder de verplichtingen van de Verordening. De enige uitzondering betreft een drukkerij die papier uit een derde land importeert: in dat geval gelden de verplichtingen voor papier als product onder code 48.

Wat zijn concreet de verplichtingen voor drukkerijen die drukwerk produceren dat wél nog onder de EUDR valt (code 48)?

Wanneer een drukkerij uitsluitend papier of karton uit de Europese markt gebruikt en geen referentienummer van de leverancier heeft ontvangen, beperken de verplichtingen zich tot het bijhouden van een register van leveranciers en klanten. Als de drukkerij geen KMO is, moet het zich ook registreren in het TRACES-register, wat slechts één keer nodig is.

Wanneer de papierleverancier wel een referentienummer verstrekt, kan dit aangeven dat de leverancier zelf optreedt als importeur, bijvoorbeeld van papierpulp uit derde landen. In dit geval wordt de drukkerij beschouwd als een "eerste downstream operator" en moet zij de referentienummers bewaren om de naleving van haar leveringen aan te tonen. Het is niet nodig om deze

“Een drukkerij die zich binnen de EU bevindt en alleen producten onder code 49 produceert valt niet onder de EUDR, tenzij ze papier uit een derde land importeert, in dat geval gelden de EUDR verplichtingen voor dat papier als product onder code 48.”

nummers nog door te geven aan klanten.

Welke verplichtingen blijven echter van toepassing, met name met betrekking tot papier in de grafische keten, ondanks de aanpassing van de reikwijdte?

Wanneer een drukkerij drukwerk produceert dat onder de codes 48 of 49 valt en papier of karton uit een derde land (niet-EU) importeert, moet de drukkerij voldoen aan de verplichtingen van de EUDR op het moment van import.

Wanneer de drukkerij uitsluitend papier uit de EU gebruikt, zijn alleen bedrijven die artikelen produceren die onder de reikwijdte van de Verordening vallen (code 48) onderhevig aan de verplichtingen zoals hierboven beschreven.

Dus er zijn nog indirecte gevolgen voor drukkerijen die vrijgesteld drukwerk produceren (goederencode 49).

Zoals eerder aangegeven, betekent de import van papier door een drukkerij dat er specifieke wettelijke verplichtingen van toepassing zijn. Buiten deze situatie kunnen drukkerijen die producten onder code 49 produceren indirect getroffen worden wanneer ze voor hun klant papier importeren uit een derde land. Voor dat papier moet de drukkerij-importeur de EUDR naleven.

Hebben het uitstel en de vereenvoudigingen ook gevolgen voor papierleveranciers, en hoe hebben deze gevolgen invloed op drukkerijen en hun klanten?

Net als alle andere spelers in de toeleveringsketen worden papierleveranciers beïnvloed door de wijzigingen die in december 2025 zijn ingevoerd. Hun status zal erg lijken op die van drukkerijen die onder de EUDR vallen. Het is echter nog te vroeg om te zeggen hoe zij deze veranderingen zullen implementeren.

Als we nu terugkijken, had de EUDR niet veel eenvoudiger kunnen zijn vanaf het begin? Het was toch voorzienbaar dat de zware due diligence-verplichtingen door de keten heen een grote uitdaging zouden zijn voor KMO's? De EU zei altijd dat er geen alternatief was.

Inderdaad. Als de Verordening vanaf het begin de due diligence-verplichtingen had beperkt tot alleen de eerste operators, zoals nu het

geval is, zou dit waarschijnlijk de voorbereiding van veel bedrijven aanzienlijk hebben vergemakkelijkt en zou de naleving breder zijn geweest.

De Commissie onderzoekt nieuwe vereenvoudigingen tegen midden 2026. Dit heeft opnieuw invloed op de juridische zekerheid. Wanneer kunnen bedrijven eindelijk rekenen op een stabiel en duidelijk regelgevend kader?

De Europese Commissie heeft al aangegeven dat zij enkel verduidelijkingen wil aanbrengen in de nieuwe tekst en deze niet zal herzien. Het doel is om bedrijven in de EU tegen december 2026 een stabiel regelgevend kader te bieden.

“De Europese Commissie zal de nieuwe tekst niet meer herzien.”

Nu drukwerk (code 49) als enige productcategorie is vrijgesteld van de EUDR, bestaat de vrees dat de grafische sector als onbetrokken in de strijd tegen ontbossing wordt gezien. Kan deze vrijstelling de negatieve perceptie over de sector verder versterken, en hoe moeten we reageren?

Inderdaad, dit is precies de reden waarom Intergraf zich niet heeft uitgesproken voor deze uitsluiting. Met het uitstel en de aanzienlijke administratieve vereenvoudigingen die zijn doorgevoerd in de EUDR, zou de Europese grafische sector waarschijnlijk baat hebben gehad bij het behouden van de reikwijdte van de Verordening. Het feit dat papier nog steeds onder de reikwijdte van de EUDR valt, betekent dat gedrukte producten die in Europa worden geproduceerd, de facto ook voldoen aan de Verordening. Dit is een argument dat de sector kan gebruiken om zijn imago te behouden en te versterken.

Zijn de drukkerijen die geïnvesteerd hebben in naleving van de EUDR nu de verliezers van deze koerswijziging? Wat als ze zich vrijwillig willen conformeren aan de EUDR, gezien de afgezwakte verplichtingen? Houdt dit geen risico in op nalevingsdruk op andere drukkerijen?

Vrijwillige naleving zou betekenen dat drukkerijen een register bijhouden van

hun leveranciers en klanten en, indien nodig, de referentienummers bewaren die door hun papierleveranciers worden verstrekt. Dit is waarschijnlijk haalbaar voor veel bedrijven.

De potentiële zorg is dat drukkerijen die onder de Verordening vallen, door hun klanten verplicht worden om systematisch een referentienummer te verstrekken. In de meeste gevallen zal de leverancier echter geen nummer verstrekken, aangezien het eigenlijk niet nodig is om de naleving aan te tonen. Ik denk niet dat drukkerijen die hun processen aan de oude versie van de EUDR hebben aangepast de verliezers zijn. Naleving was toen gebaseerd op gedetailleerde traceerbaarheid van grondstoffen en eindproducten. De Europese politiek evolueert juist naar deze benadering op de middellange termijn. Op termijn zal elk product op de Europese markt vergezeld gaan van een “paspoort” (het Digitale Product Paspoort - DPP) dat een digitale identiteit biedt en volledige transparantie over de samenstelling en levenscyclus van het product garandeert.

Is de uitsluiting van veel drukwerk uit de EUDR slechts een uitstel, met de mogelijkheid dat grafische producten in de toekomst opnieuw onder de Verordening vallen?

Dit lijkt onwaarschijnlijk, vooral aangezien het Europees Parlement met een ruime meerderheid heeft gestemd voor de uitsluiting van gedrukte producten, ondanks het ontbreken van een debat over de voors en tegens van deze uitsluiting.

Welke rol zouden technologische oplossingen (zoals traceersystemen of initiatieven zoals EUDR-x) in de toekomst kunnen spelen?

Hoewel ze oorspronkelijk zijn ontworpen om naleving van de EUDR te waarborgen, zouden technologische oplossingen zoals EUDR-X zeer nuttig kunnen zijn voor het ondersteunen van bedrijven in het realiseren van verbeterde en meer gedetailleerde traceerbaarheid van hun productie.

Dank je Laetitia voor dit interview!

 Voor vragen: contacteer jeroenvaneetvelde@febelgra.be

DUURZAAM ONDERNEMEN

Stand van zaken verplichte duurzaamheids- rapportering (CSRD)

De CSRD, of de "Corporate Sustainability Reporting Directive" **verplicht bepaalde bedrijven om jaarlijks gedetailleerde duurzaamheidsinformatie te publiceren**, zoals de impact op mens en milieu (inclusief over de gehele waardeketen).

De richtlijn werd op 2 december 2024 al omgezet in Belgisch recht, maar de invoering was gefaseerd:

- grote bedrijven van openbaar belang moesten in 2025 rapporteren over 2024
- grote ondernemingen in 2026 over 2025
- beursgenoteerde kmo's in 2027 over 2026.

Omdat de zware eisen de concurrentiekracht bedreigden, stelde de Europese Commissie op 26 februari 2025 het **Omnibus I-pakket** voor om de regelgeving drastisch te vereenvoudigen. Het pakket bevatte ook een voorstel van een **"Stop-the-Clock Richtlijn"**. Deze laatste was bedoeld om de rapporteringsverplichtingen met twee jaar uit te stellen, om intussen de vereenvoudigingsvoorstellen te kunnen aannemen.

Uitstel met twee jaar

De "Stop-the-Clock" is intussen goedgekeurd en op 23 december 2025 in Belgisch recht omgezet. **Daardoor verschuiven de rapporteringsdata voor Belgische bedrijven met twee jaar:**

Grote ondernemingen moeten pas in 2028 rapporteren (in plaats van 2026), en beursgenoteerde kmo's

in 2029 (in plaats van 2027). De categorie bedrijven die al vanaf 2024 moesten rapporteren, hebben geen uitstel.

Politiek akkoord over inhoudelijke vereenvoudiging

Over het pakket van de Omnibus I - vereenvoudigingsvoorstellen werd op 9 december 2025 een politiek akkoord bereikt. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- CSRD zou **alleen nog gelden voor bedrijven met meer dan 1000 werknemers en 450 miljoen euro omzet**.
- Vrijstellingen voor dochterondernemingen en financiële holdings.
- Betere bescherming van gevoelige bedrijfsinformatie.

De rapporteringsnormen (ESRS) worden nog verder geëvalueerd door de EU.

Dit akkoord over de inhoudelijke vereenvoudiging van de CSRD moet **nog formeel worden goedgekeurd door de EU instellingen**. Vervolgens wordt de omzetting van deze vereenvoudigde versie in Belgisch recht **verwacht verderop in 2026**.

Hoewel **drukkerijen door deze wijzigingen doorgaans buiten de scope zullen vallen, blijft de CSRD indirect relevant**, aangezien grote klanten er wel onder kunnen vallen. Voor niet beursgenoteerde kmo's voorziet de EU in een vrijwillige en eenvoudigere rapporteringsstandaard (VSME). Dit is een **handig hulpmiddel voor kmo-drukkerijen** die van plan zijn vrijwillige te rapporteren.

➔ **Voor vragen: contacteer** jeroen.vaneetvelde@febelgra.be

VERTREK COLLEGA

Deze maand namen we afscheid van **Kelly De Meuter**, onze Marketing, Events & Communication Officer. Kelly was de voorbije twee jaar het kloppend hart achter onze evenementen, communicatie en campagnes.

We willen haar dan ook hartelijk bedanken voor haar inzet en de fijne samenwerking. In afwachting van een opvolger kan je steeds terecht bij Anna Skrinnikova via anna.skrinnikova@febelgra.be of 02 680 06 62. We wensen Kelly veel succes met haar verdere carrière.

ECONOMIE

Productiviteitsgroei essentieel voor toekomstige uitdagingen

De Nationale Raad voor de Productiviteit bracht haar verslag uit over de Belgische productiviteit in 2025. We geven hier de belangrijkste punten weer.

Productiviteit als hoeksteen van een concurrerende en duurzame economie

In het verslag van de Nationale Raad voor de Productiviteit over 2025 wordt benadrukt dat productiviteitsgroei essentieel is voor de Belgische economie, vooral in het licht van grote uitdagingen zoals vergrijzing en klimaatverandering. Het Federaal Planbureau berekende bijvoorbeeld dat ons land bloot staat aan **budgettaire risico's in verband met de fysieke gevolgen van de klimaatverandering voor België. De chronische kosten zouden hierdoor tegen 2050 tussen de 2,8% en 5% van het bbp kunnen bedragen**, met aanzienlijke gevolgen voor de overheidsschuld en de economische veerkracht.

Het bevorderen van productiviteit maakt het financieel haalbaar om deze maatschappelijke kwesties aan te pakken en de economie concurrerend te houden. Zonder economische groei zouden deze investeringen enkel gefinancierd kunnen worden door afname van consumptie of verdere druk op de overheidsfinanciën.

Een hogere productiviteitsgroei, bijvoorbeeld van 1,2% naar 1,3%, zou de budgettaire kosten van de vergrijzing al kunnen verlagen.

Huidige ontwikkelingen in België

Tussen 2019-2024 vertoonde België een gematigde arbeidsproductiviteitsgroei van 0,8%, een lichte verbetering ten opzichte van de 0,6% tussen 2012-2019. **De gemiddelde groei van 0,8% van de arbeidsproductiviteit was hoger dan die in de referentielanden (D, FR, NL)**, waarbij Frankrijk een negatieve groei kende van -0.3%. Opdat de Belgische economie groeit is het belangrijk de groei van de arbeidsproductiviteit te combineren met een hoog arbeidsvolume (totale hoeveelheid werk die verricht wordt).

Klimaatverandering remt productiviteit

Klimaatverandering vormt zowel fysieke als transitierisico's voor de productiviteit. **Fysieke risico's zoals overstromingen en hittestress kunnen de arbeidsefficiëntie verminderen**, terwijl hogere energieprijzen door klimaatmaatregelen de productiviteit onder druk zetten. Om de productiviteit te behouden, is het cruciaal om een groene transitie goed te managen zonder het concurrentievermogen te schaden.

De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven bracht in dat de kennis en bewustwording van burgers over duurzame productie vergroot moet worden, en dat **bij digitalisering niet alleen de voordelen, maar ook de impact op elektriciteitsverbruik en**

kritieke grondstoffen meer in acht genomen moet worden.

Deze nadruk treedt het standpunt van onze sector bij dat het **publiek vaak onterecht denkt dat digitalisering milieuvriendelijker is dan grafische productie.**

Stimulering van verdere productiviteitsgroei

Innovatieve start-ups en scale-ups spelen een sleutelrol in het verder stimuleren van de Belgische productiviteitsgroei. Het versterken van het Belgische start-up ecosysteem, samen met investeringen in digitale innovaties en AI, kan de concurrentiepositie van België verbeteren. Daarnaast zijn efficiënt mededingingsbeleid, een echt industrieel beleid en het verminderen van administratieve lasten van belang.

Conclusie

Het verslag benadrukt dat het bevorderen van productiviteit essentieel is om de toekomstige economische uitdagingen van België aan te pakken. **Dit vereist investeringen in innovatie, groene transitie en ondersteuning voor start-ups**, zodat de economie concurrerend en duurzaam blijft.

➔ **Voor vragen: contacteer**
jeroen.vaneetvelde@febelgra.be

STIKR

Eén partner voor creatie, productie en uitvoering

Opricht in 2018 groeide STIKR snel uit tot een veelzijdige partner in visuele communicatie. Het bureau begeleidt klanten volledig van idee tot uitvoering, van grafisch ontwerp en belettering tot werkkledij en bestickering. Wij spraken met eigenaars Bram Lestabel en Katrien Sinonquel over hoe zij van STIKR een totaalpartner hebben gemaakt.

STIKR positioneert zich bewust als **totaalpartner** voor wie maximale visuele impact wil. Het bureau neemt het volledige traject in eigen handen: ontwerp, productie én plaatsing, zodat klanten niet langer meerdere partners hoeven in te schakelen. Alles wordt intern afgestemd op budget, haalbaarheid en timing, waardoor creatieve ideeën direct praktisch uitvoerbaar worden.

Wat STIKR onderscheidt, is de combinatie van **creatieve flair en technische expertise**. Het team kent de reclamewereld én beheerst materialen, productietechnieken en plaatsing tot in de puntjes. Daarbij durft het bureau af te wijken van het platgetreden pad: experimenteren is geen risico, maar een manier om tot originele en sterke oplossingen te komen. Zo werd een industriële kraan op een beurs letterlijk verpakt in een gigantische 'matchboxdoos', volledig op maat uitgewerkt.

Kwaliteit en efficiëntie staan centraal.

STIKR werkt met HP-printers en A-merk materialen zoals Avery Dennison en 3M. De grootste kosten zitten niet in het materiaal, maar in personeel. Door vertrouwde materialen te gebruiken, verloopt productie en plaatsing vlot en blijft de kwaliteit constant. Interne en externe opleidingen en gecertificeerde installateurs zorgen dat elk project

nauwkeurig wordt gecontroleerd en eventuele fouten grondig worden geanalyseerd.

Duurzaamheid blijft een uitdaging, maar STIKR zet concrete stappen.

Water gebaseerde HP-inkten vermijden solventen, belangrijk voor ziekenhuizen en openbare aanbestedingen. Ook PVC-vrije materialen zijn beschikbaar, al merkt STIKR dat de markt hier nog zoekende is.

Vooruitkijkend wil STIKR zich verder profileren als totaalpartner, met extra focus op werkkledij in combinatie met voertuigbestickering en signalisatie, vooral voor aannemers en industriële klanten. Samenwerking staat daarbij centraal: het bureau werkt regelmatig voor collega's en staat open voor partnerschappen.

“Elkaar kapot concurreren heeft geen zin. Samenwerken maakt iedereen sterker,” aldus de eigenaars.

Met deze pragmatische, eerlijke en samenwerkingsgerichte aanpak positioneert STIKR zich als een betrouwbare partner in een grafische sector die continu in beweging is.

VRAAG VAN DE MAAND

Klopt het dat brandblussers moeten vervangen worden omwille van PFAS?

Ja, dat klopt. Door nieuwe Europese wetgeving moeten brandblussers die PFAS (per- en polyfluoralkylstoffen) bevatten, vervangen worden. PFAS worden vaak gebruikt in schuimbrandblussers vanwege hun water-, vet- en vuilafstotende eigenschappen, maar door de schadelijke effecten op gezondheid en milieu, wordt het gebruik ervan in de EU verboden.

De verordening die PFAS verbiedt is in werking getreden per 23 oktober 2025, maar het verbod wordt in fasen ingevoerd, met overgangperiodes tot vijf jaar. Voor draagbare brandblussers geldt bijvoorbeeld een termijn van 12 maanden voor de uitfasering van de verkoop. **Vanaf 23 oktober 2026 mogen PFAS-houdende blussers dus niet meer verkocht worden, en moeten alle bestaande blussers uiterlijk 31 december 2030 worden vervangen door fluorvrije alternatieven.**

Hoewel het mogelijk is dat sommige brandblussers al PFAS-vrij zijn, is dit nog maar een klein percentage.

Lees meer via de QR code:

Voor vragen contacteer:
marc.vandenbroucke@febelgra.be
 of jeroen.vaneetvelde@febelgra.be

Op deze manier kan je tewerk gaan:

- Kijk na of je brandblussers PFAS bevatten, aangeduid als PFOS, PFOA, PFHxA, PFHxS of een andere PFAS
- Indien niet duidelijk, zoek in de productdocumentatie naar termen als: AFFF, FP, FFFP of -AR varianten, PFOA, PFOS, PFAS of Fluor.
- **Twijfel je?** Contacteer de leverancier of fabrikant; hij is verantwoordelijk om info te verlenen over de samenstelling. Vraag of jouw brandblussers PFAS bevatten.
- **Nog niet zeker?** Neem voorzorgsmaatregelen en ga uit van het scenario dat PFAS aanwezig is.

ACTIVITEITEN

Eventkalender voorjaar 2026

Februari EXCLUSIEF EVENT

MeetUp

📅 Woensdag 25 februari

📍 Koning Albert II Laan 15, 1210 Brussel

Grafische sector ontmoet overheidsaankopers

Maart

MEET & LEARN

creafor
printing visibility

MEET & LEARN

Up Monizze

📅 Donderdag 5 maart

📍 Creafor, Lokeren

Thinking Outside the CMYK Box

📅 Eind maart - begin april

📍 Webinarreeks

Meer informatie volgt binnenkort

📅 TBC

📍 Gasthuisstraat 31, 1000 Brussel

Meer informatie volgt binnenkort.

The Print Shift

LONEN EN INDEXEN

update cijfers

	Gezondheidsindex	Afgevlakte index
jul 25	135,60	132,29
aug 25	135,64	132,50
sep 25	135,26	132,68
okt 25	135,76	132,85
nov 25	136,49	133,07
dec 25	136,69	133,33

Indexprognose

Arbeiders PC 130
Januari 2026: 0,73%

Bedienden PC 200
Januari 2026: 2,21%

Je kan de laatste actuele cijfers steeds raadplegen op onze website:

RSZ-percentages						
vanaf 01.07.2025	ARBEIDERS			BEDIENDEN		
	Bedrijf 1	Bedrijf 2	Bedrijf 3	Bedrijf 1	Bedrijf 2	Bedrijf 3
	<10 psl	10-19 psl	≥ 20 psl	<10 psl	10-19 psl	≥ 20 psl
Basisbijdragen	19,88	19,88	19,88	19,88	19,88	19,88
Overige bijdragen	11,26	12,95	13,00	5,69	7,38	7,43
Fondsen bestaanszekerheid	1,46	1,76	1,76	0,23	0,23	0,23
Totaal WG bijdragen	32,60	34,59	34,64	25,80	27,49	27,54

De eenmalige betaling voor jaarlijkse vakantie is niet opgenomen in deze tabel.

Sociale loonlast arbeiders (PC130)						
vanaf 01.01.2026	1 PLOEG		2 PLOEGEN		3 PLOEGEN	
	coëfficiënt	percentage	coëfficiënt	percentage	coëfficiënt	percentage
Tijdslast 1	1,2103	21,03%	1,3032	30,32%	1,5130	51,30%
Tijdslast 2 zonder sociale lasten	0,0294	2,94%	0,0305	3,05%	0,0305	3,05%
Sociale lasten	1,5295	52,95%	1,5295	52,95%	1,5295	52,95%
Totale sociale loonlast	1,8806	88,06%	2,0237	102,37%	2,3445	134,45%

Berekeningen op basis van een bedrijf met ≥ 20 personeelsleden en loonklasse XIV.

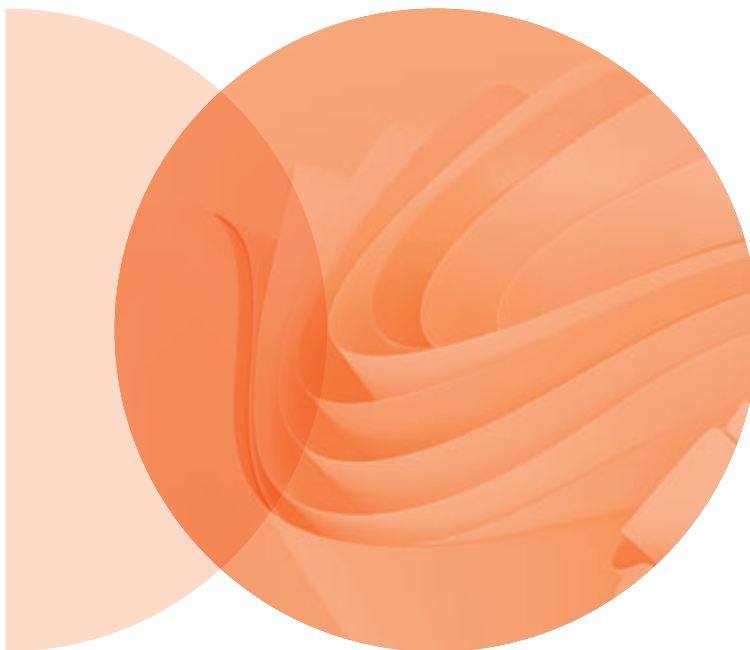
Er werd rekening gehouden met de niet doorstorting van de voorheffing van 22,80% bij ploegenarbeid.

Sociale loonlast bedienden (PC200)		
vanaf 01.01.2026	coëfficiënt	percentage
Tijdslast 1	1,2703	27,03%
Tijdslast 2 zonder sociale lasten	0,0906	9,06%
Sociale lasten	1,3123	31,23%
Totale sociale loonlast	1,7572	75,72%

Er werd geen rekening gehouden met de structurele lastenvermindering, de ecocheque van €250 (voltijdse bediende) en de premie van €250 (invoege vanaf 2016).

Loonindex*

Jaar	Datum	Index
2026	01.01.2026	218,92
2025	01.07.2025	216,88
	01.01.2025	213,74
2024	01.04.2024	208,47
	01.01.2024	204,43
2023	01.02.2023	202,89
2022	01.12.2022	198,96
	01.10.2022	195,10
	01.08.2022	191,33
	01.05.2022	187,63

*Evolutie van uurloonkost op basis van uurloonkost in januari 1993 (€ 18,8878 en loonindex 100). De berekening is gebaseerd op loonklasse 14.

Papierindexen

Datum	Offset houtvrij	Maco houtvrij	Maco houthoudend	Maco hh LWC offset 60g	Maco hh SC offset 56g (A)
31.12.2025	316,65	313,82	359,68	348,93	370,43
30.11.2025	318,38	316,44	359,68	348,93	370,43
31.10.2025	320,11	320,81	359,68	348,93	370,43
30.09.2025	325,29	326,93	360,91	350,04	371,79
31.08.2025	333,92	334,80	360,91	350,04	371,79
31.07.2025	335,65	337,42	360,91	350,04	371,79
30.06.2025	342,55	343,54	364,62	353,37	375,88
31.05.2025	350,32	354,90	364,62	353,37	375,88
30.04.2025	350,32	354,90	364,62	353,37	375,88
31.03.2025	350,32	354,90	364,62	353,37	375,88
28.02.2025	350,32	354,90	364,62	353,37	375,88
31.01.2025	352,91	354,90	364,62	353,37	375,88
31.12.2024	356,36	356,65	367,10	355,59	378,60
30.11.2024	359,81	360,15	367,10	355,59	378,60

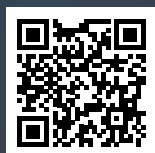
De papierindexen geven de evolutie weer van de aankoopkosten van papier, één van de voornaamste grondstoffen in de grafische nijverheid. Er worden indexen berekend voor het offset houtvrij papier, het MACO houtvrij papier en het MACO houthoudend papier. Referentiepunt zijn de aankoopkosten op 01.01.1973. De indexen van de papierprijzen worden op die datum gelijkgesteld aan 100.

De meeste recente cijfers vind je op onze website www.febelgra.be onder 'Diensten / Commercieel / GIL-etiket'. De auteurs, de redactie en de uitgever streven naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie waarvoor ze echter niet aansprakelijk kunnen worden gesteld.

Van print tot afwerking. Met jouw Digital Print Ecosystem.

Ervaar naadloze digitale nabewerking met de Stahlfolder TH 66 Fireline – ontworpen voor hoogwaardige nearline-afwerking in combinatie met de Jetfire 50. Snijden, rillen en vouwen in één doorgang: de Stahlfolder TH 66 Fireline zorgt voor volledig geautomatiseerde productie, van het digitaal bedrukte vel tot het eindproduct. Geïntegreerd in de Prinect Production Workflow maakt hij automatische job-gebaseerde instellingen mogelijk met minimale operatorinvoer. Eén ecosysteem. Eén workflow. Oneindige mogelijkheden.

→ heidelberg.com/jetfire50

MultiArt® Volume!

Het nieuwe opdikkend mat gestreken papier met premium eigenschappen.

Bereid je voor om MultiArt® Volume te ontdekken – het nieuwe opdikkend, mat gestreken papier uit onze Multi™-familie van hoogwaardige papieren.

Dit papier blinkt uit in **volume, natuurgetrouwe beeldweergave en uitstekende leesbaarheid.**

MultiArt® Volume is vervaardigd uit zorgvuldig geselecteerde grondstoffen en prikkelt de zintuigen met zijn rijke tactiele gevoel, uitstekende opaciteit en hoge witheid.

Het is hét kwaliteitspapier bij uitstek in 80–300 g/m² voor veeleisende drukopdrachten.

Toepassingen :

- Lees- en tafelboeken die levensechte beelden en duidelijke tekst vereisen; zoals boeken over voeding, kunst, natuur en landschap, architectuur, mode en design
- Brochures en folders
- Notitieboeken en kalenders
- Direct mailings en uitnodigingen
- Kaarten en omslagen

Eigenschappen :

- Hoge opdikking
- Mat oppervlak
- Superieure druk kwaliteit
- Uitstekende beeldweergave
- Goede leesbaarheid
- Glad drukoppervlak ondanks de dikte
- Superieure opaciteit, helderheid en witheid
- Snelle inktabsorptie voor optimale droogtijd

First Impression werd gedrukt op **MultiArt Volume 115 g/m²** (binnenwerk) en **MultiArt Volume 170 g/m²** (cover).

Partners in Creativity

